

АНОТАЦІЯ ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Педагогічний супровід ігрової діяльності»

VIII семестр

Дисципліна ВВ1.3.6

Кількість кредитів ЄКТС – 3 кредити

I. Основна мета - формування професійної компетентності майбутніх фахівців в галузі дошкільної освіти, що ґрунтується на вивченні теоретико-методичних основ ігрової діяльності дітей дошкільного віку в умовах суспільного дошкільного виховання та сім'ї.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців даного напряму підготовки.

Дисципліна спецсемінар «Основи ігрової діяльності» дозволяє набути студентам додаткових фахових компетенцій при опануванні циклу дисциплін професійної підготовки.

III. Завдання дисципліни

1. Теоретико-методологічні – систематизація знань студентів про ігрову діяльність, як провідну дітей дошкільного віку; окреслення змісту ігрової діяльності у програмно-методичному забезпеченні дошкільної освіти;
2. Методичні – оволодіння студентами методичними засадами педагогічного супроводу ігрової діяльності дітей дошкільного віку;
3. Практичні – формування умінь доцільно використовувати методи і прийоми організації ігрової діяльності в освітньому просторі дошкільного навчального закладу.

IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни

Основні знання:

- відомості з історії гри;
- складові методології ігрової діяльності: принципи, теорії гри, об'єктивні закони і закономірності, концепції, підходи, категоріально-понятійний апарат, функції гри, структуру ігрової діяльності, класифікацію ігор;
- зміст ігрової діяльності у програмно-методичному забезпеченні дошкільної освіти;
- методичні засади педагогічного супроводу ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

Основні вміння:

- проектувати ігрову діяльність дітей дошкільного віку використовуючи педагогічні методи і прийоми, які б сприяли засвоєнню теоретичних знань з теорії і методики ігрової діяльності дітей дошкільного віку, розвитку пізнавальних інтересів, формуванню необхідних професійних вмінь і навичок;
- здійснювати у процесі педагогічного супроводу грою динамічну мобілізацію всіх її структурних компонентів на досягнення позитивного педагогічного результату;
- забезпечувати розвивально-виховне ігрове середовище у дошкільному навчальному закладі; будувати процес ігрової діяльності на рівнях «педагог – дитина», «педагог – батьки – дитина», «педагог – педагог».

V. Короткий зміст дисципліни

Тема 1. Теоретико-методологічні основи ігрової діяльності дітей.

Значення теорії ігрової діяльності дітей для дошкільної освіти. Сутність термінологічного словосполучення «теорія ігрової діяльності» Зміст поняття «методологія теорії ігрової діяльності». Визначення вихідних позицій теорії ігрової діяльності. Характеристика вихідних теорій сучасної наукової інтерпретації ігрової діяльності. Принципи, Об'єктивні закони і закономірності та наукові підходи в методологічному забезпеченні теорії ігрової діяльності. Категоріально-понятійний апарат теорії ігрової діяльності.

Тема 2. Характеристика основних компонентів теорії ігрової діяльності дітей.

Основні складові педагогічної теорії ігрової діяльності дітей як системна цілісність. Структура ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Характеристика структурних компонентів ігрової діяльності (мотиваційний, цільовий, змістовий, процесуально-операційний, контрольно-оцінний, результативний). Середовище як об'єктивна умова розгортання гри. Вплив середовища на гру. Функції ігрової діяльності. Характеристика тенденцій розвитку ігрової діяльності в онтогенезі. Об'єктивні закони та закономірності, за якими розгортається гра. Критерії класифікації ігор дітей. Теорія ігрової діяльності дітей її прикладному педагогічному значенні.

Тема 3. Класифікація ігор дітей дошкільного віку.

Сутність класифікації ігор дітей дошкільного віку та її педагогічне значення. Проблема класифікації дитячих ігор в історії вітчизняної педагогіки. Структура гри як критеріальна основа класифікації ігор дітей. Поділ ігор дітей дошкільного віку на дві системоутворюючі групи. Особливості творчих ігор дітей. Якісна характеристика ігор за готовими правилами. Види творчих ігор. Видове розмаїття ігор за готовими правилами.

Тема 4. Сучасне програмово-методичне забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

Сутність феномена «програмово-методичне забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку». Наукові дослідження з проблеми. Аналіз сприятливих соціальних умов для розвитку теорії й практики національної освіти загалом та порушеної в дослідженні проблеми зокрема на початку 90-их років ХХ століття. Основні нормативно-правові документи: Національна програма "Освіта" (Україна ХХІ століття) (1994 р), "Діти України" (1998 р.) та "Базовий компонента дошкільної освіти України" (2012). Вплив наукового потенціалу в Україні на створення низки освітніх програм для дошкільних навчальних закладів, у яких уже означено проблему ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Мета і завдання роботи дошкільних навчальних закладів у чинних програмах дошкільної освіти.

Тема 5. Педагогічні умови організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

Психолого-педагогічна оцінка впливу ігрової діяльності на особистість дитини. Принципи організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Характеристика педагогічних умов, що впливають на розвиток ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Взаємозв'язок педагогічних умов.

Тема 6. Організація ігрового простору дошкільного навчального закладу.

Розвивально-виховне ігрове середовище ДНЗ. Педагогічна доцільність щодо створення розвивально-виховного ігрового середовища в дошкільному навчальному закладі. Ігровий простір ДНЗ, зміст та його складники. Характеристика основних компонентів ігрового середовища в різних вікових групах відповідно до чинних нормативно-правових документів.

Тема 7. Педагогічний супровід ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

Особливості розвитку творчих ігор та ігор за правилами в дошкільному дитинстві. Особливості педагогічного супроводу творчими іграми та іграми за правилами. Система педагогічних методів і прийомів. Забезпечення продуктивного функціонування всіх структурних компонентів ігрової діяльності.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу

Кафедра педагогіки і психології дошкільної освіти та дитячої творчості факультету педагогіки і психології: доцент С.О. Довбня.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС), з яких лекційних - 20 год., семінарських - 20 год., лабораторних – 5 год., самостійної роботи студентів – 45 год.

Дисципліна викладається у VIII семестрі.

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. М. Богущ, дійсний член НАПН України, проф, д-р пед. наук; Авт. кол-в: Богущ А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В., Долинна О. П., Ільченко Т. С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М. А., Низковська О. В., Панасюк Т. В., Піроженко Т. О., Поніманська Т. І., Сідельнікова О. Д., Шевчук А. С., Якименко Л. Ю. — К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко; гол. ред. С. Головка. - К.: Либідь, 1997. - 374 с.
3. Дитина: Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк, К.І. Волинець; наук. кер. програмою: О.В. Проскура, Л.П. Кочина, В.У. Кузьменко, Н.В. Кудикіна; авт. кол.: [Г.В. Беленька, Е.В. Белкіна, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоskalенко, С.А. Васильєва, М.С. Вашуленко та ін.] / Мін. осв. і наук., мол. та спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – 3-є вид., доопр. та доп. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.
4. Довбня С.О. Гра як історико-педагогічний феномен / Софія Олегівна Довбня // Збірник наукових праць «Педагогічна освіта: теорія і практика». – Випуск 9 – Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2011. – С. 245 - 250.
5. Довбня С.О., Кудикіна Н.В. Методика керівництва творчими іграми дітей дошкільного віку на суб'єкт – суб'єктних засадах у практиці дошкільної освіти // Дитячий садок. – 2012 - №5 (67) – С.24-27.
6. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний редактор В.Г. Кремень. – К: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
7. Євтух М. Б. Педагогіка: теорія та історія / Галузинський В. М., Євтух М. Б.: навч. посіб. – К. : Вища шк., 1995. – 237 с.
8. Ігрова діяльність у дошкільній освіті п'ятирічних дітей (педагогічний супровід до програми «Дитина / За загальною редакцією професора Кудикіної Н.В. / – Навчально-методичний посібник – К.: Вид-тво КУ імені Б.Грінченка, 2011. – 230 с.
9. Кудикіна Н.В. Теорія ігрової діяльності: моногр./ Н.В. Кудикіна. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 236 с.
10. Кудикіна Н.В. Теоретико-методичні засади організації ігрової діяльності дітей / Н.В.Кудикіна // Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної і початкової освіти. Навчально-методичний посібник / [за ред. Г.С.Тарасенко]. – К.: видавничий Дім «Слово», 2010. – С. 11 – 25.
11. Методичні рекомендації до Програми виховання і навчання дітей від двох до семи років «Дитина» / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк, К.І. Волинець; наук. кер. програмою: О.В. Проскура, Л.П. Кочина, В.У. Кузьменко, Н.В. Кудикіна; авт. кол.: Е.В. Беленька, Е.В. Белкіна, О.Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білоskalенко, С.А. Васильєва, М.С. Вашуленко [та ін.] / Мін. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – 3-є вид., доопр. та доп. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 400 с.
12. Кудикіна Н.В. Теоретико-методичні засади організації ігрової діяльності дітей / Н.В.Кудикіна // Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної і початкової освіти. Навчально-методичний посібник / [за ред. Г.С.Тарасенко]. – К.: видавничий Дім «Слово», 2010. – С. 11 – 25.
13. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т.І. Поніманська. – К.: „Академвидав”, 2004. – 456с.
14. Степанова Т.М. Трансформації змісту передшкільної освіти в історії розвитку вітчизняної дошкільної педагогіки (кінець XIX-XX століття): [монографія] / Т. М. Степанова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. - 424 с.

15. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки / Упор. і авт. вступ. статей З.Н. Борисова, В.У. Кузьменко, за заг. ред. З.Н. Борисової. К.: Вища школа, 2004. - 512 с

ІХ. Метод навчання: лекція (традиційна, проблемна, лекція-диспут) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), практичні заняття.

Х. Система оцінювання: Поточний контроль:

➤ *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, колоквіуми.

➤ *Методи письмового контролю:* тести.

➤ *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Підсумковий контроль: залік у VIII семестрі.

XI. Реєстрація на навчальну дисципліну